Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja: za celo leto **4 krone** (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX. V Celovcu, 11. julija 1901. Štev. 28.

Širimo dobre časnike!

Pod tem naslovom je objavil „Slovenski Gospodar“ času jako primeren članek, katerega s potrebnimi spremembami tu podajamo tudi svojim bralcem. Omenjeni list piše: Moč vsake politične stranke se nahaja v njenih glasilih. Ako so njeni časopisi zanimivo pisani in zelo razširjeni med ljudstvom, je tudi stranka med ljudstvom močno utaborjena in utrjena. Kjer pa strankinega delovanja ne podpira časopisje, tam stranka gotovo umira in kmalu izgine.

Naši nasprotniki vedo dobro ceniti velikansko moč časopisja. Svoja načela in svoje nauke trosijo liberalci najprej po časnikih med ljudstvo in še le pozneje po različnih društvih. Po vseh krajih zató razširjajo liste, ki napadajo cerkev in vodijo slovenske kmete za nos. To delo opravljata na Koroškem zlasti lista „Wochenblatt“ in „Bauernzeitung“ luteranca Berčingerja.

Z večjim navalom se zaganja v naše kmetsko ljudstvo nemškutarska in nemško-radikalna stranka s svojim ptujskim glasilom „Štajercem“. Glavni stebri te stranke so nemški in nemškutarski bogati kramarji. Da se širi njihov list, v to svrho odpirajo res z občudovanja vredno požrtvovalnostjo svoje polne žepe. Ali ni veliko, ako n. pr. brežiški mogotec in štacunar Matheis plačuje kar 1000 izvodov „Štajerca“? Ali ni veliko, ako sploh nemški in nemškutarski trgovci sami odvzamejo nad 4000 izvodov ptujskega lista? Ker imajo nemškutarji požrtvovalno razširjeni list, zato si upajo v zadnjem času zopet bolj na svetlo, zato so si upali ustanoviti tudi za Spodnji Štajer „bauernbund“. No „bauernbund“ imamo na Koroškem že dolgo. Ali tudi „Štajerca“ skušajo razširjati in razširjajo ga po naših slovenskih krajih. Nečedne posle, ki jih je svoje dni opravljal p. d. „Svinjered“, naj po želji nemškutarjev opravlja zdaj „Štajerc“. Zato ga razširjajo po nekod učitelji in kramarji, a tudi pišejo v ta list s Koroškega, da blatijo slovenske duhovnike in národne naprave.

In za časnike slovenskih krščanskih kmetov, kaj se zanje stori? Izjeme so redke, v obče se zgodi jako malo ali pa nič. Toda pustimo očitanja! Povejmo rajši, kako naj se razširjajo naši listi. Prvi pogoj je večkratno (kratko) poročevanje. To nam v kraju poročevalčevem pridobi najprej mnogo čitateljev, potem pa tudi mnogo naročnikov. — Drugi pogoj je, da se naš list dá čitati tudi nenaročnikom. Vzbudi se pri njih zanimanje za čitanje in pri prvi priložnosti postanejo naši naročniki. Ne vrzite torej lista od sebe, ampak posodite ga sosedom in znancem. — Tretji pogoj je prigovarjanje na naročbo. Kako se to stori, je jasno. — Četrti pogoj pa je gmotna podpora. Da bi bilo med nami veliko „Matheisov“, naši listi bi imeli že drugo obliko in drug vpliv!

Širimo dobre časnike!

Koroški deželni zbor.

12. seja, dné 1. julija. Agrarni predlog deželnega odbora se odkaže gospodarskemu odseku. — Deželna naklada na žganje je nesla l. 1899. 417.021 kron čistih dohodkov. — Za čistenje oseliškega potoka se dovoli 2500 kron. — Gledé jezerskega potoka v Rablju se sklene, da mora deželni odbor potrebno poizvedeti. — Dovoli se več podpor za gradbo cest in društvom. Posl. Jan. Huber utemeljuje svoj predlog gledé prodaje žganja.

13. seja, dné 2. julija. Posl. Jan. Huber predlaga, naj se odpravi kontrola na planinskih pašnikih ob državni meji. — Občini Kotmaravas se je dalo 120 kron, občini Logavas 80 kron kot podpora za cesto. — Občini Špital se bo dala podpora za napravo meščanske šole, ki bo stala 80.000 kron. — Razna poročila deželnega odbora o zidarijah pri hudournikih itd. se vzamejo na znanje. — Otroška bolnišnica v Celovcu je stala 125.283 kron, t. j. 4483 kron več, nego je bilo proračunjeno. Se vzame na znanje. — Za zidanje šol se dovoli občini Marija Feicht 6000, Vurmlje 16.000 kron posojila. — Prošnja, naj učiteljice dobijo iste plače kakor učitelji, se odkloni. — Sklene se, da bodo delavske hiše oproščene deželnih doklad, v kolikor so oproščene državnih davkov.

Streljanje zoper točo.

Poročilo deželnega odbora gledé poskusov s streljanjem zoper točo se vzame na znanje. Od lani v ta namen dovoljene svôte je ostalo še 700 kron, ki se bodo porabile v isti namen. — Posl. Sterneck zagovarja streljanje zoper točo. V Italiji so napravili postavo, da mora biti strelišče v vsaki občini, v kateri dve tretjini prebivalstva to zahtevata. — Zoper tako streljanje govorijo Mühlbacher, Ehrenwerth in Prettner, ki je že lani dejal: „Čemu pa vedno streljati, saj že itak povsod grmi.“ — Knez Rosenberg in dr. Art. Lemiš zagovarjata streljanje in kažeta na poskuse na Laškem in Nižje-Avstrijskem.

Posl. **Grafenauer:** Ne bil bi mislil, da bo danes v deželnem zboru padala toča. Večina sicer misli, da je streljanje odveč, dokazov pa niso navedli ne za, ne proti. Streljati zoper točo pa gotovo ni odveč. Poznam občino v zilski dolini, kjer streljajo od pamtiveka zoper točo, in res tam skoro nikoli ni bilo toče, razun če je nevihta prihrumela z nevzdržno močjo. Če pa to niso dobri uspehi, se mora sevé reči, da je streljanje nepotrebno.

14. seja, dné 3. julija. Posl. Jan. Huber obširno utemeljuje svoj predlog, naj dežela prevzame cesto skozi leško dolino, kjer ljudstvo zelo siromašno živi. O predmetu govori še več poslancev. Konečno se predlog odkaže stavbenemu odseku.

Deželna hipotečna banka je imela leta 1900. 13.220 kron primanjkljaja. Proračun za tekoče leto kaže zopet 13.523 kron primanjkljaja. Ta zavod torej deželi ne nese samo nič, marveč zahteva še visokih letnih stroškov! — Deželnemu ribarskemu društvu se dovoli 400 kron podpore. — Vlada se naprosi, da stori potrebno, da se bodo svinje mogle uvažati tudi na Tirolsko in Predarelsko in da se spopolnijo živinski potni listi, da bodo veljali tudi na bavarski, švicarski in laški meji.

Stroški za deželne ceste so za tekoče leto proračunjeni na 216.678 kron; za občinske ceste se dá podpor 12.934 kron. — Posl. Oraš se pritožuje čez slabi gramoz in pravi, da občine nič ne storijo za ceste.

Občina Djekše je prosila za podporo za streljanje zoper točo. Reklo se ji je, naj se najprej obrne do kmetijske družbe.

15. seja, dné 4. julija. Posl. Steinwender predlaga, naj se ure profesorjev na realkah zmanjšajo. — Obrtni nadaljevalni šoli v Borovljah se dovoli 160 kron podpore. — Prošnja občine Tolsti Vrh, naj dežela plača stroške za nadzorovanje Kultererjevega mostú, se odkloni. — Istotako se odkloni prošnja za donesek h stroškom hidrografične (vodopisne) službe.

PODLISTEK.

Potovanje v amerikanski cirkus v Maribor.

Dné 31. vel. travna t. l. je priredil svetovnoznani cirkus „Barnum & Bailey“ v Mariboru dve predstavi, h katerim smo se peljali tudi nekateri podjunski Slovenci. Vlaki, ki so omenjenega dné prihajali v Maribor, so bili prenapolnjeni. Tudi naš koroški vlak je bil že do Spodnjega Dravograda natlačen do zadnjega kotička. To mi daje v prvi vrsti povod, da omenim „svetovnoznano postrežljivost“ južne železnice. Na omenjeni postaji namreč je pričakovala vlak velika množica udeležnikov iz labudske in mislinjske doline. Toda kam jih stlačiti? Vsi brez pameti letajo uradniki okrog in tuhtajo, kaj storiti. Zdaj se prikaže postajni načelnik in izgovori pomenljive besede: „Bos soll ma den mochen“? (Kaj nam je storiti?) Pa, kakor nekdaj slavni Lemberžani, tako jo stuhta tudi ta modra glavica. Hitro zapové prikleniti za to velikansko množico le — reci — le jeden voz za osebe.

Toda, glej ga šmenta, kako se je vračunil! Tega velikega števila popotnikov pri najboljši volji ni mogel stlačiti v ta jedini voz; a njegova modrost ga v tem važnem trenutku ne zapusti. „Saj imamo mnogo živinskih vozov na razpolago,“ mu šine hitro v glavo, in zapove svojim podložnikom, naj ljudi naženejo v voz za živino. Dasi so morali za dolgo vožnjo do Maribora plačati ravno toliko, kakor drugi, in dasi je bilo med njimi tudi mnogo odličnejših oseb, vendar so se morali ponižati do prostorov brezpametne živine, če so hoteli videti — ameriške predstave. Tako si je za prvi hip pomagal modrijan-načelnik, in „lukamatija“ je zažvižgal proti svojemu cilju. Do Maribora je pa še dolga pot, in na vseh postajah so vstopali novi popotniki, katere so kakor v Spodnjem Dravogradu povsod tlačili v prenapolnjene prostore v občo nezadovoljnost in opravičeno jezo vseh sopotnikov.

Sedaj pa vprašamo: Čemu neki je imel načelnik na postaji toliko drugih osobnih vozov na razpolago? Zakaj je dal prikleniti le jednega? In ko je videl, da je bil vlak že popolnoma preobložen kljub temu, da so morali popotniki že v jeden živinski voz, ali mu ni znana še dolga pot do Maribora, ali mu ni bil znan povod, zakaj se je ta dan vozilo toliko popotnikov na Štajersko? Ako bi bil vse to malo prevdaril in če bi imel tudi slamo v glavi, moral bi vedeti, da se bo potrebovalo še mnogo prostora, da bi bila torej njegova dolžnost, prikleniti v Spodnjem Dravogradu vsaj še par vozov. Toda kaj to njemu mar, da ljudje le plačajo, potem pa naj sedijo in stojijo natlačeni v vročini kakor arniki (Häringe). Vozil sem se že velikokrat po Kranjskem po državnih železnicah. Kako drugače se pač tam ravna s popotniki! Če so videli uradniki, da manjka prostora, takoj so dodali vozov, a ne živinskih, ampak za ljudi, in poskrbeli tudi za naslednje postaje s potrebnim prostorom, ali pa so v slučaju, da jim je manjkalo vozov, brzojavili na drugo postajo, da so poslali vozove nasproti. In vendar so na Kranjskem večjidel „manjvredni“ slovenski uradniki, pa imajo toliko boljši možgane, kakor njihovi posili-nemški bratci na Spodnjem Koroškem. — V taki gnječi torej smo se pripeljali v Maribor. Kar smo videli v cirkusu, tega ne bom opisoval; če si radoveden, pa bi bil sam šel pogledat!

Ne dosti boljše se nam je godilo, ko smo se na večer povračevali iz Maribora domov. Tu je bilo sicer prostora zadosti; toda boječ se, da bi imeli popotniki v vročem večeru preveč — „lufta“, gnetili so popotnike vedno le v prve vozove, dasi je bilo več zadnjih popolnoma praznih; in dasi so morali vedeti, da se bodo vozovi po naslednjih postajah vedno le praznili. Torej ravno nasprotno ravnanje, kakor v Spodnjem Dravogradu! Pohvalno pa moram omeniti sprevodnikov (kondukterjev), ki so gotovo manj študirani, kakor njih višji, pa so že v Spodnjem Dravogradu nagovarjali uradnike, naj priklopijo več osobnih vozov, in tudi v Mariboru bi bili radi postregli udeležencem, če bi jim to ne bilo zabranjeno. Celo sprevodniki so godrnjali, videč tako neolikano ravnanje. Sedaj pa še naj reče kdo, da smo v olikani Avstriji! Gotovo se z divjaki tam v daljni Afriki ne ravná tako neusmiljeno. Ne rekli bi nič, če bi se vozili zastonj, a da delajo tako, ko moramo plačati drago potnino, je vendar preveč!

To pa je le jeden izmed mnogih drugih nečuvenih slučajev, ki se zelo pogosto dogajajo na južni železnici. Ali ne vpijejo taka dejstva naravnost za hitro odpomoč? Katerega dné bo že vendar zasijalo tisto srečno solnce, pod katerim se bode odpravilo tako neolikano ravnanje? Take krivice pač vedno glasneje vpijejo po podržavljenju južnoželezniških prog.

Najboljše pa še pride. Poleg vse nejevolje, katera nas je nehoté prevladovala pri tej vzorni vožnji, imeli so nekateri udeležniki na povratku iz

Blaški potok.

Stavbeni odsek predlaga po posl. Plavecu, da se o postavi gledé zazidanja blaškega potoka v zilski dolini letos ne sklepa. Deželnemu odboru se naroči, naj po deželni vladi obravnava s tamošnjimi posestniki, da svoj obljubljeni donesek v znesku 20.000 kron vplačajo v petih, in ne kakor oni hočejo v desetih letih.

Posl. **Grafenauer:** Dobra stvar potrebuje svoj čas; da pa h temu pripadajo tudi važne zadeve, doslej nisem vedel. Zadeva gledé blaškega potoka je potreba, katere nihče ne more tajiti. Od l. 1896. se že obravnava o tem, in še nismo prišli do konca. Nekateri uzroki za tako odlaganje so sicer važni, drugi pa ne. Občini Blače se je najprej naložil donesek 6000 kron, kateri znesek se je z ozirom na to, da je več posestnikov v dobrem položaju, zvišal na 20.000 kron. Sedaj pa občina prosi, da se obrok za plačevanje podaljša od 5 na 10 let in zdaj se vršijo še-le nove poizvedbe. Ali o čem naj deželni odbor še poizveduje? Če hočemo kaj važnega storiti, moramo se vendar enkrat poprijeti dejanja, in s poizvedbami nehati, ker s temi ne pridemo do nobenega konca. Zato predlagam: 1. O predloženem postavnem načrtu se takoj sklepa. — 2. Prošnja občine Blače, naj se ji obrok za plačevanje doneska 20.000 kron podaljša od 5 na 10 let, se odkloni. — Obravnave ne koristijo nič več, zato prosim, da se moj predlog sprejme.

Posl. Umlauft pravi, da si je potok ogledal in da ne razume, kako bi uravnava tako majhnega potoka mogla stati 150.000 kron, kakor je proračunjeno. — Posl. **Grafenauer:** Če predgovornik misli, da je potok nedolžen, se moti; naj si le ogleda povodenj v planinah in poučil se bo boljše. Če se ničesar ne zgodi, izgleda potok seveda lepo. Prod v doblini stoji jako visoko, hiše pa nizko, da se more naravnost splezati na strehe. Če se za zazidanje dovoli le mal znesek, nič ne pomaga; če pa od dovoljenega doneska kaj preostane, se bo preostanek že mogel porabiti. — Posl. dr. Luggin pravi, da sedanje postopanje deželnega zbora nasprotuje prejšnjim sklepom. Prej se je reklo, da je stvar nujna, sedaj pa še le vprašujejo, ali je sploh potrebna. Deželni zbor je vendar zvezan po prejšnjih sklepih. Zato sem za predlog poslanca Grafenauerja. — Posl. Prettner omenja čudnega postopanja blaške občine, ki je prej bila za nujno uravnavo, a se zdaj celi zadevi odteguje. — Dr. A. Lemisch pravi, da bo država v bodoče dajala večje podpore in da zato odlašanje ne škoduje. — Konečno se predlog posl. Grafenauerja odkloni, oni stavbenega odseka pa sprejme.

16. seja, dné 5. julija. Po dolgi razpravi se prošnja živinozdravnikov, naj se jim poviša plača ter zagotovi pokojnina, vrne odseku. — Več cestnih in vodnih zadev se reši v smislu dotičnih predlogov. — Razprava gledé „likofnih“ bukvic se nadaljuje in konečno postava zopet vrne odseku. Letos se ta predlog bržkone ne bo več rešil. — Uravnavi Gline v zgornjem delu se privoli in dovolijo potrebni doneski.

Več občin je prosilo, da se dosedanji dragi dravski most pod Kamenom opusti in napravi brod. Deželni zbor pa je v ti seji sklenil postavo, da se ta most ohrani. Dežela bo nosila polovico letnih stroškov, ki se ne pokrijejo z mitnino, in polovico stroškov, ki so potrebni za sedanjo popravo mostù. Drugih 10.000 kron se razdeli na občine Grabštanj, Tinje, Dobrlavas, Škocijan, Rikarjavas, Žitaravas in Globasnica.

Za poprave v celovški podkovski šoli se dovoli 26.700 kron. Posl. Kiršner dodatno predlaga resolucijo, naj se v Celovcu ustanovi živinozdravniška šola. (Se sprejme.)

Francoski rod se ne pomnožuje več!

Francoski rod je bil vsled svojih duševnih prednostij ter po svoji naravni lahkogibčnosti znan, čislan in merodajen skozi stoletja. V javnem in zasebnem življenju, na kraljevih dvorih kakor v meščanskih družinah, povsod so se hoteli sukati po lepi francoski šegi. Pa národ francoski je to tudi zaslužil. Malokatera zgodovina je tako zanimiva, hrani spomin na toliko slavnih mož, pogumnih vojskovodij, slovečih veleumov, razsvitljenih učenjakov, kakor ravno zgodovina francoska. — Pa tudi na tem od Boga tako obdarjenem rodu se je uresničil stari rek: Le Bog je gospod! Najsilovitejši rod propada, izginja, če zapusti Boga, če ga sramoti. Odkar se je francoska oholost povzdignila zoper Boga, propada celi rod. Od brezbožnih voditeljev krvavega prekuca, pa do prostozidarskih sedanjih ministrov ne najdemo več prave pobožnosti, pravice. Cerkev potiskavajo v stran, sebe pa v pogin.

To se je posebno pokazalo tudi pri zadnjem ljudskem štetju. 38,600.000 prebivalcev so našteli, samo za 300.000 več kot pred petimi leti. Ta „pomnožitev“ pa pride le — kakor mora priznati tudi uradna izjava — od tujcev, ki so se naselili na Francoskem. Sploh je zmirom bolj jasno usodepolno dejstvo, da se francoski rod ne pomnožuje več po naravni poti že od zadnje velike vojske l. 1870. V začetku 19. stoletja je bil ta národ najmnogoštevilnejši v Evropi. Zdaj pa imamo že Rusov trikrat toliko, namreč 120 milijonov; Nemcev 57 milijonov. V istem času, v katerem so se Francozi pomnožili le za 300.000 ljudij, so se pomnožili Nemci za 5,000.000 (samo v nemški državi!).

Številke govorijo žalostne reči. Ni čuda, da se je zadnjič izrazil ravnatelj berolinskega statističnega urada tako-le: „Francoski národ bo kmalu postal národ tretje vrste. Njegova gospodarska moč, njegova vojaška sila, in njegov duševni vpliv pada, gineva. Francoska pa je sama poklicana, povzdigniti se zopet na prejšnje prvo mesto. Pa kako, tega seveda ni povedal. Ni težko uganiti: Nazaj k Bogu; nravnost, družinske čednosti, gospodarski blagoslov, državno blagostanje že pride potem. Pa kar Francoze najbolj teži, je to, da ne morejo več tako uspešno tekmovati z mogočnim sosedom; zakaj svojih vojn ne morejo več tako pomnoževati. Le na papirju štejejo vojščakov čez 3 milijone.

Dopisi.

Za „Národno šolo“ v Velikovcu. Darovali so: Hranilnica in posojilnica v Velikovcu vsled sklepa občnega zbora 100 kron; g. dr. Miroslav Ploj, c. kr. dvorni svetnik in drž. poslanec na Dunaju, 10 kron; France Holec, župnik v Naborjetu, 25 kron 40 vin.; France Mihl, župnik v Št. Lipšu, 4 krone; Andr. Oražem, mlinar v Briksenu na Tirolskem, 3 krone h godu slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda; župnik Jos. Pogačnik v Timenici 5 kron. Dné 19. junija na pastoralni konferenci v Pliberku zbrana duhovščina 34 kron. Vesela družba, zbrana v župnišču v Selah na imendan g. župnika Ivana Nagel, darovala 15 kron. Hranilnica in posojilnica v Glinjah od čistega dobička 30 kron. Čč. gg. duhovniki velikovške dekanije pri pastoralni konferenci v Velikovcu dné 4. julija t. l. zbrani so darovali 24 kron. G. Štef. Sirk, odvetniški uradnik v Velikovcu, 5 kron. Vkup 255 kron 40 vin. Lepa hvala. Živeli nasledniki!

Velikovec. (Prva koroška študentka) gdčna Rezika Deimer, hči tukajšnjega g. nadinženirja, je na državni gimnaziji v Celovcu dné 26. in 27. junija napravila z jako dobrim uspehom skušnjo za drugi tečaj prvega razreda.

Št. Rupert pri Velikovcu. (God sv. Cirila in Metoda) smo tukaj tudi letos prav slovesno obhajali. Otroci „Narodne šole“ so se udeležili z blagoslovom svete maše in so navdušeno peli pesem na čast sv. Cirilu in Metodu. Po sv. maši je bila majhna slavnost v šoli, vršile so se deklamacije in petje, in so otroci prav lepo predstavljali igro „God sv. Cirila in Metoda v krogu vaških otrok“. Konečno so dobili otroci malo južino, obstoječo iz kruha in medice. Ker je na predvečer deževno vreme vsako kresovanje zabranilo, so naši vrli kmetje na večer godú zažgali v Mrzlivodi velikansk kres, ki je gorel blizu do polnoči in vmes tako močno s topiči streljali, da je odmev se razlegal po celi okolici. Tudi Šmartinski rodoljubi so isti večer zapalili lepi kres. Na vrtu „Narodne šole“ smo pa spustili več raket v zrak in vmes so donele mile slovenske pesmi. To je nekatere nemške prenapetneže v mestu enako dirnulo, kakor rdeča cunja razdraži žival. Da bi dali svojemu, tako užaljenemu nemškemu srcu duška, poslali so po koncu naše slavnosti nekega trobentača iz mesta, ki je, ne daleč od „Narodne šole“ stoječ, opetovano zatrobil „Die Wacht am Rhein“ in konečno hripavim glasom dvakrat zakrulil „Heil“. Pri nas je vzbudil oni izbruh nemške nestrpnosti le pomilovalni smeh in je nas le še bolj potrdil v navdušenosti za našo sveto stvar.

Šmarjeta pri Velikovcu. (Požara.) Dné 25. junija smo imeli tú hudo neurje s prav žalostnimi posledicami. Strela je udarila v hlev p. d. Petra v Hrenovčah in v kratkem času je bilo vse poslopje v ognju. Zgorela je tudi krava in ena svinja, krma, stroji itd. Škode je nad 5000 kron, zavarovan je bil za 3600 kron. — Dné 2. jul. po noči je nastal ogenj pri posestvu g. Fr. Taupeja p. d. Rajnekarja nad Malim Št. Vidom. Pogorela mu je žaga, mlin, kovačnica itd. Požarna bramba iz Št. Lipša je sicer prihitela takoj na pomoč, a rešiti ni mogla ničesar. Škoda se ceni na 30.000 kron, zavarovan pa je bil samo za 6000 kron. Ogenj je nastal v dimniku. Požara niso takoj zapazili in pozneje ga niso več mogli omejiti.

Spod. Dravograd. (Najdeno truplo. — Smrt v čakalnici.) Na dan sv. Petra in Pavla so našli fantje pod dravskim mostom v grmovju truplo nekega neznanega moža. Pri truplu je bilo nekaj denarja, dežnik itd. Ne ve se, kdo je ponesrečenec in na kak način se je ponesrečil. — Dné 1. julija se je vozil nek kovač iz Velikovca iz volšberške bolnišnice domov. Na tukajšnjem kolodvoru je prenočil, ker mu je postalo slabo. Zjutraj so ga našli v čakalnici mrtvega.

Od Zile. (Neurje.) Hudo neurje smo imeli po noči od 25. do 26. junija. Posebno hudo je bilo neurje okrog Bistrice. Voda je udrla v več hiš, na polju je škoda precejšnja. Pri p. d. Šimancu na Spodnji Bistrici je udarila strela ter ubila lepo triletno kobilo. Zadela je tudi gospodarja in njegovo hčer, a jima k sreči ni napravila večje škode. Škoda, ki jo je napravila strela, znaša krog 800 K. Tudi na več drugih krajih je udarila strela.

Novičar.

Na Koroškem.

Dan sv. Mohorja. V petek dné 12. julija praznujemo god sv. Mohorja in Fortunata, mogočnih zaščitnikov naše družbe sv. Mohorja. V proslavo godú bode v Celovcu družbena sv. maša z blagoslovom ob 7. uri v cerkvi sv. Duha. Vse rojake, zlasti ude družbe sv. Mohorja pozivljamo, da se udeležijo sv. maše!

Ciril-Metodovi kresovi. Na preddan godú slovanskih apostolov, dné 4. julija, je ves dan hudo deževalo. Opoludne smo imeli silno neurje z močnim nalivom. Zato zvečer ni bilo mogoče žgati kresov. Goreli so pa po mnogih naših gorah v petek zvečer, oznanjujoč sè svojim jasnim svitom, da i tu prebiva še slovenski rod, da živi in hoče živeti tudi za bodoče vkljub vsem drznim napadom in zvitim nakanam zlobnih sovražnikov.

Šolske novice. Na c. kr. gimnaziji v Celovcu je bil sklep šolskega leta dné 5. julija. Vsprejemne skušnje za prihodnje leto so dné 15. in 16. septembra, in sicer pismene od 9. do 12. ure,

---

Maribora še jako „ljubeznive tovariše“, katere je menda sam „prajzovski“ minister poslal sem, da so nam delali zabavo. Mnogo sem se že vozil, raznovrstne tovariše imel za sopotnike, tudi iz najnižjih stanov; toda niti pri najmanj olikanih nisem doživel obnašanja, ki bi ga le količkaj mogel primerjati surovemu vedenju nekaterih naših sopotnikov od Maribora do Vuzenice. Slišeč, da smo nekateri govorili slovensko, in videč tudi jednega duhovnika vmes, priredila nam je družba, obstoječa iz dveh po gosposko oblečenih gospodičev in štirih nesramežljivih devojčic, čisto zastonj jako zanimiv, popolnoma amerikanski cirkus, pred katerim se naj oni, ki smo ga videli v Mariboru, čisto skrije. Za uvod so jim služili sladkorčki, s katerimi so si začeli ponujati na tak način, da so hitro vzbudili pozornost cele družbe, ki je sedela v dveh bližnjih kupejih. Ko so sladkorčki pošli, stisnili so papir, v katerem je bila zavita ta otročja jed, v klopčič, in ga kakor petletni otročiči metali med glasnim, skoz vsa ušesa donečim vpitjem od jednega do drugega. Nato pa se je razvila prava komedija. Zapeli so namreč celo vrsto tako grdih in nesramnih pesmij, kakoršnih se gotovo ne sliši v najzadnjih beznicah. Za odmore tudi niso bili v zadregi, s pogovori, ki so morali žaliti celo družbo, in kakoršnih bi se gotovo tudi med štirimi očmi in štirimi stenami vsakdo, naj ima še tako malo sramežljivosti v sebi, na vsak način moral sramovati. Toda tem „olikancem“ v gosposki obleki je menda to že vsakdanja hrana bodisi v kakoršnikoli družbi. Četudi so videli nejevoljo in zaničevanje pri svojih sopotnikih, vendar se za to niso brigali, temveč uganjali so naprej svojo pričeto igro. Da bi se bile pele pesmi in vršili pogovori bolj na tihem, bi človek za silo še prenašal, ali to se je godilo v takem glasu, da je moral vsakdo spoznati, da so ti nepoklicanci naravnost hoteli motiti pošteno družbo, in namen njihov je bil brez dvoma, zanetiti prepir. Le razsodnosti sopotnikov, ki so na vse to le s pomilovanjem molčali, se mora pripisovati, da ni prišlo do posledic. Krono vsemu pa je napravil sklep. Ko so se menda vendarle malo začeli sramovati svojega nelepega počenjanja, oglasila se je jedna „frajlica“: „Zdaj pa zapojmo kaj lepega!“ Hitro se oglasi iz ust gospodiča: „Naprej zastava Slave . . .“, seveda ne iz prepričanja, ampak z očitnim zaničevanjem do navzočih slovenskih potnikov. Takoj na to pa začnejo doneti iz pristnih „prajzovskih“ ustic jedne gospice krasni glasovi pristno-avstrijske: „Die Wacht am Rhein“, in cela „lepa“ družba se je zibala na valovih rešilnega nemškega Rena.

Tako zabavo smo imeli neprenehoma od Maribora do Vuzenice, kjer so izstopile nadebudne „Evice“, vkljub temu, da je predlagala jedna, naj se peljejo na ljubo svojih dveh moških spremljevalcev in v zabavo drugih sopotnikov vse še do Spodnjega Dravograda in s prihodnjim vlakom nazaj.

Pač umestno je rekel jeden izmed popotnikov: „Dopoludne smo se jezili, zakaj so priklopili v Sp. Dravogradu živinske vozove, toda sedaj vemo, da so imeli prav!“ —*br*—

Smešničar.

* **Kaj raste?** Davkar pride v neko vas in vpraša župana: „Kaj raste pri vas najbolje?“ — Župan: „Davki!“

ustmene od 3. do 6. ure. — Na celovški realki sklenejo šolsko leto dné 13. t. m. Vsprejemni izpiti so dné 15. julija in 16. septembra. — Dné 5. t. m. se je slovesno blagoslovila nova gimnazija in gimnazijska kapela v Št. Pavlu v labudski dolini. Blagoslovil jo je mil. g. knezoškof dr. Jos. Kahn. Navzoč je bil deželni predsednik z mnogo odlično gospodo. — O koroških srednjih šolah bodemo poročali skupno še podrobneje.

Iz uradnega lista. Na šoli v Guštanju je razpisano do koncem julija dvoje učiteljskih mest. Pri jednem se želi (!!) znanje slovenščine. Zakaj pri drugem ne? in zakaj se ne zahteva?! — Na 5razredni šoli v Borovljah je do 27. jul. razpisano mesto učiteljice. Znanja slovenščine ne zahtevajo! — Izpit za občinske tajnike bode pri c. kr. deželni vladi v Celovcu dné 5. in 6. avgusta.

Izborno in točno (?) pošto imajo v Prevaljah. Hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom je odposlala dné 3. junija t. l. priporočeno pismo, naslovljeno na hranilnico in posojilnico pri Devici Mariji na Jezeru, pošta Prevalje. Vsled vprašanja prve je hranilnica pri Devici Mariji na Jezeru dné 19. junija odgovorila, da omenjenega pisma ni sprejela. Zato se je pismo dné 22. junija t. l. na pošti v Šmihelu reklamiralo. Ta pritisk je imel uspeh, zakaj par dnij potem je prevaljska posojilnica hranilnici v Šmihelu naznanila, da je pismo dné 24. junija t. l. prejela ter poslala dotični pisemski zavitek, na katerem je iz poštnega pečata razvidno, da je pismo že dné 4. junija došlo na prevaljsko pošto, ondi celih 20 dnij uživalo spanje pravičnega! Pripomni se naj, da je od poštnega urada v Prevaljah do hranilničnih prostorov pri D. M. na Jezeru k večjem 15 minut. Kaj je vzrok tej nepravilnosti in malomarnosti, ne vemo. Mogoče je uzrok ta, ker je imelo pismo slovenski naslov in je morda slavni poštni urad hotel malo ponagajati. Naj si bo vzrok že katerikoli hoče, tako postopanje je ne gledé na národno prepričanje najostreje obsojati. Pisma se zato priporočujejo, da jih adresat gotovo dobi in pa, ako je vsebina važna. Priporočena pisma posojilnic so pa navadno važna tembolj, ker se tičejo navadno denarnih zadev. Tako važne vsebine je bilo tudi navedeno pismo. Če se bodo take nepravilnosti še nadalje dogajale, seveda ne bo kazalo druzega, nego za vsako pismo najeti sela, saj ta od Šmihela do Prevalj gotovo ne bo rabil več kot en dan, pismo pa rabi kar 20 dnij!! Umevno je, da se je cela zadeva naznanila c. kr. poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu, katero se je prosilo, da potrebno ukrene, da se take malomarnosti ne bodo več dogajale.

„Südmark“ trosi zopet svoje darove na Koroško! Dobili so: „nek učitelj“ 40 K; nek delavec 50 K; neka ljudska knjižnica knjig za 140 K; neka bajtarica 20 K. — Res čudno se nam zdi, da „Südmark“ ne imenuje imen tistih, katerim deli svoje — Judeževe groše! Prav radovedni smo n. p., kdo je tisti učitelj, ki je dobil od tega društva celih — 40 K, to je po starem: dvajset goldinarjev, kaj je za to velikansko svoto storil, kake zasluge za ubogo nemštvo si je neki pridobil itd. Ali so koroški učitelji res tako borno plačani, da hodijo pri „Südmarki“ v goste za borih — 40 K?! Istotako bi radi poznali „delavca“, ki dela za celih 50 K, po starem: petindvajset goldinarjev, tlako ponemčevalnemu društvu. Ali je ta „delavec“ sploh kdaj — pošteno delal?! — In tista „bajtarica“, ki je svojo bajto Nemčiji na slavo podprla s celimi 20 K, to je 10 goldinarji, res zasluži, da se jo pošlje — na vseamerikansko razstavo!

Strašna nesreča se je zgodila dné 5. julija zvečer na celovškem kolodvoru južne železnice. 17letna hči posestnika Müllerja je hotela iti v mesto. Da si krajša pot, je šla čez železniško progo blizu kolodvora. Dasi so ji delavci od daleč klicali, naj ne gre tam, ker so premikali vozove, je vendar šla naprej, a prišla je med dva vozova, ki sta ji stlačila prsi. Težko ranjeno so prenesli na očetov dom, kjer je po noči umrla.

Samomori so zdaj menda „na dnevnem redu“. V Celovcu se je dné 2. t. m. usmrtil uradnik na magistratu, gosp. Peter Male. — Pri sv. Boštijanu pod Visoko Bistrico se je v svoji izbi obesila stara, bolehna vžitkarica. — V Brežah si je dné 29. junija vzela 27 letna hči nekega mesarja sama življenje. Šla je po noči v vodo, kjer so jo zjutraj našli mrtvo. Uzrok samomoru so bili bajè domači prepiri. — V Bitinjah se je dné 28. junija obesil črevljarski mojster Ks. Felsmayer. — V Trbižu so dné 3. jul. otroci na stari cesti blizu kapelice sv. Jožefa našli truplo mladega moža, ki si je sam prestrelil glavo. Pri mrtvecu niso našli nobenih pisem. Videti je bilo le, da je rodom Lah in star kakih 20 let. — V Preblu se je dné 28. jun. obesil nek kmet. Uzrok neznan. — V Št. Vidu ob Glini se je dné 24. jun. usmrtil 35letni krojaški mojster E. Prerezal si je žile na obeh rokah in po nekaterih urah je umrl. — Pri sv. Krvi v zgornji melski dolini se je ustrelil nek pomočnik pri delu na cesti. Uzrok je bilo to, ker so ga izpustili iz službe.

Beljak. Korenit mož pravega nemško-bismarkovega mišljenja in darežljivosti je tukajšnji trgovec s poštenim slovenskim imenom Alojzij Poltnik. Ta velikan podaril je 161 kvadratnih metrov svojega zemljišča brezplačno za — Bismarkovo cesto. Sedaj je nemštvo rešeno. Heil!

Duhovske zadeve. Meseca junija je bilo 2845 birmancev, in sicer 1385 fantov ter 1460 deklet. — Dné 10. t. m. je mil. g. knezoškof posvetil prvega opata (č. g. B. Eckerja) oo.olivetancev na Tancenbergu.

Osebne novice. Prestavljeni so gg. c. kr. notarji: Jos. Fresacher iz Beljaka v Št. Pavel; dr. J. Haas iz Dobrlevasi v Velikovec; Valentin Schwarzl iz Kotič v Dobrlovas; za notarja v Trbižu je nastavljen tamošnji notarjev namestnik V. Pitter. — Za profesorja na celovški realki je imenovan g. E. Šenk iz Brna.

Drobiž. 17. otroka je dné 27. junija v Lölingu povila žena nekega rudarja. Mati še ni stara 40 let. — Pri kopanju utonila je v Paternijonu 9letna šolarica R. Glanzer. — Brzovlak je dné 3. t. m. med Celovcem in Grabštanjem zagrabil železniškega čuvaja Greg. Beka, ki je stal preblizu tira. Težko poškodovanega so prepeljali v celovško bolnišnico. — Celovška trgovinska zbornica praznuje petdesetletnico svojega obstanka dné 13. t. m. s slavnostno sejo. — Znani posestnik g. Krasnik v Podgradu je kupil posestvo pri „Satnitzbauru“ v Soteski pod Celovcem.

Po slovenskih deželah.

V cerkev je treščilo na dan sv. Petra in Pavla pri Sv. Lenartu na Gorenjskem ravno med mašo. Med ljudstvom je nastala silna groza; strela je prišla na jednem kraju v cerkev, pri drugem tikoma vrat pa zopet odšla. Puh je prevrnil več ljudij; strela je raztrgala tudi dva dežnika. Čudno je, da druge nesreče ni bilo.

Požari se zadnji čas na Kranjskem hudo ponavljajo. Dné 26. junija je nastal v vasi Vel. Mraševo na Dolenjskem velik požar, ki je 24 posestnikom uničil malone vse. Pogorela so pohištva, živež, obleka. Škoda je cenjena na 100.000 kron. Zažgal je petleten otrok, ki se je igral z vžigalicami. Ogenj je bil strahovit, rešiti se ni dalo skoraj nič, dasi so štiri brizgalne neumorno gasile. Pogorelcem je daroval cesar 2000 K. — Dné 3. jul. je nastal velik požar v Kočevski Reki. Pogorelo je več poslopij, med njimi tudi cerkev.

„Der Süden“, glasilo za politične, kulturne in gospodarske koristi Hrvatov in Slovencev, ki so ga l. 1898. na Dunaju ustanovili nekateri hrvatski in slovenski poslanci, je po sklepu ustanovnikov koncem junija t. l. nehal izhajati. Ker je za list še mnogo stroškov poravnati, prosi upravništvo lista one gg. naročnike, ki so za l. 1899. ali 1900. ali 1901. na dolgu, da blagovolé zaostalo naročnino čim preje poslati pod naslovom: „Der Süden“, Wien I., Plankengasse 4.

Križem sveta.

Vojna v južni Afriki. Zadnji čas bilo je zopet več bojev, v katerih je padlo na angležki in burski strani precej mož. Kitschener je sporočil v London, da je od 24. junija padlo 74 Burov, 60 jih je bilo ranjenih, 160 ujetih, 136 se jih je udalo, zaplenjenih je bilo 131 pušk in 304 vozov. Kitschener je skoro gotovo močno povečal številke, istotako ni dvombe, da so izgube Angležev še enkrat tolike. Predsednik Krüger je sprejel od generala Bothe pismo, v katerem se izraža velika samozavest ter se poudarjajo uspehi Burov, ker so vdrli v Kaplandijo in zaplenili Angležem že nad 1000 konj. Kaplandska zbornica radi dohoda Burov ne more zborovati. Kuga se zopet širi.

Razmerje med Avstrijo in Ogersko. Profesor Hickman na Dunaju je predočil razna gospodarska razmerja med Avstrijo in Ogersko, iz katerih bi se dala izračunati pravična kvota. Dotične zelo pregledne tabele je izdala tvrdka G. Freytag in Berndt na Dunaju. Tu navedemo nekaj glavnih številk: Naravnih (direktnih) davkov se plačuje v Avstriji 56·7%, na Ogerskem 43.3%, prebivalstva ima Avstrija 57·6%, Ogerska 42·4%, državnih izdatkov ima Avstrija 60%, Ogerska pa 40%, uvoza ima Avstrija 64·8%, Ogerska pa 35·2%, izvaža se iz Avstrije 67.2 odstotka, iz Ogerske 32·8 odstotkov. Nenaravnostnih (indirektnih) davkov se plačuje pri nas 65·8%, na Ogerskem pa 34·2%. Ako se vzamejo v poštev te številke, pridemo do sklepne kvote: Avstrija 61·3%, Ogerska 38·7%. Sedaj veljavna kvota pa določuje Avstriji 65·4%, in Ogerski 34·6% skupnih izdatkov; ti skupni izdatki obeh polovic znašajo 345 milijonov kron, in leta 1902. bodo znašali celo 364 milijonov kron. Vsak odstotek pomeni torej 2·4 milijona kron. Če obvelja sedanja kvota, plača Avstrija 154·3 milijonov kron, Ogerska pa le 81·7 milijonov kron. Kot razvidno, je vprašanje o nagodbi in kvoti, s katerim se bosta bavili naša in ogerska zbornica v jesenskem zasedanju, jako važno.

Bismark pa res ne more imeti pravega pokoja v grobu, že zaradi — svojih spomenikov ne. Znano je, kakšne križe in težave imajo že „naši“ Prusjaki z Bismarkovimi spomeniki. Radi bi imeli Bismarka na vsakem trgu, Bismarkov dob v vsakem vrtu, Bismarkovo ulico v vsakem trgu, Bismarka pritvezenega na vsaki uri, na vsaki kravati, na vsaki suknji. Če bo jim Bismark enkrat še v želodec zlezel, tega zdaj še ne vemo za trdno povedati. V mestu Eger je Bismarku uradno prepovedan vsaki javni prostor. — V Celovcu se je enkrat Bismark razpočil v tisoč koscev — najbrž od samega hajlanja — bil je iz mavca.

Berolin, mesto spomenikov. Zdaj, ko so nedavno v navzočnosti nemškega cesarja odkrili Bismarku spomenik, ima Berolin že 72 javnih velikih spomenikov, zraven neštetih manjših kipov, soh itd., ki stojijo po vrtih, na mostih, pri hišah, pri cerkvah itd. Med temi so postavljeni trije spomeniki državnikom, 12 vladarjem, 11 vojskovodjam, 9 učenjakom, 10 pesnikom itd. Neki mestni hudobnež je rekel k temu: Če bi pa le vsakemu tisočemu siromaku, ki je junaško nosil celo življenje težko pezo in želodca strašno muko — bi bilo kmalu več „vlitih“ kakor pa rojenih Berolincev!

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Naša gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi. Dné 9. rožnika je imela imenovana zadruga svoj občni zbor v posojilniški pisarni. Zastopanih je bilo 28 deležev. Računski zaključek za l. 1900 kaže zopet lep napredek in je priča, da se ljudstvo za to zadrugo vedno bolj zanima. Lahko smo ponosni na uspehe. Gledé na denarni promet bo naša posojilnica med prvimi na Koroškem. Čeravno na političnem polju ni šlo vse po naši volji, se moramo vendar s ponosom ozirati na uspehe v gospodarskem oziru. Tukajšnji gospodarski organizaciji je naša posojilnica glavni steber in upamo, da postane naš steber tudi v Dobrlivasi. V primeri z našim zavodom se mora dobrlovaški liberalni kar skriti in se tudi ne upa s številkami na dan. Gospodje ostanejo sami med seboj. Vidi se pa iz naših uspehov, za kom stoji ogromnejše število ljudstva in kdo uživa večje zaupanje. Iz letnega zaključka so zanimive sledeče številke: Pristopilo je 43 udov, izstopilo 11, tako da je vseh udov vkup 746. Povprečna vloga znaša pri 489 knjižicah 572 K 54 vin. Dolžnikov je 758, ki dolžujejo skupaj 276.376 K 14 vin., ali povprek 364 K 61 vin. Čisti dobiček je znašal 1709 K 2 vin., kateri se je po sklepu občnega zbora razdelil v znesku 609 K 2 vin. za dobrodelne namene, n. pr. družbi sv. Cirila in Metoda 100 K, cerkvi v Kazazah za nove altarje 209 K 2 vin., šolarjem v Št. Kancijanu 50 K, za brizgalnice v Sinčivasi in Priblovasi po 50 K in v druge namene. 1100 K se je pridejalo rezervnemu fondu, ki znaša koncem l. 1900. 12.238 kron 5 vin. Dohodkov je bilo skupno 145.351 K 9 vin., stroškov 141.175 K 30 vin., torej skupnega denarnega prometa 286.526 K 39 vin., v primeri z l. 1899. skoraj za 80.000 K več! Zahvala za take vspehe gre pred vsem predsedniku posojilnice, g. J. Šumahu, kateri uživa pri ljudstvu splošno zaupanje; on skrbi za naš zavod, kakor bi bil njegova last. Njemu in vsem odbornikom se je izrekla prisrčna hvala. Posojilnica je izgubila v teku leta svojega računskega pregledovalca, g. komendatorja Šerviceljna, kateri je izvrševal ta posel od njenega začetka. Mesto njega se je izvolil pregledovalcem sedanji č. g. komendator Val. Šumah. Ostali odbor se je zopet potrdil. Vrlo naprej — v združenju je naša moč!

Ustanovni shod mlekarske zadruge v Šmihelu nad Pliberkom. V nedeljo dné 7. julija ob 4. uri popoludne se je zbralo precejšnje število naših kmetov k ustanovnemu zboru mlekarske zadruge. Po kratkem pozdravu vč. g. komendatorja in župnika Val. Šumaha je g. potovalni učitelj Vinko Šumi iz Celovca razlagal korist in potrebo mlekarskih zadrug in je poučeval kmete, kaj morejo in kaj ne morejo pričakovati od novega zavoda. Ob koncu vabi k obilnemu pristopu, češ: kolikor več udov pristopi, toliko vspešneje bo mlekarna delovala. Nato je g. nadučitelj Hriberšek pozdravljal ta zavod in kazaje na vspehe kmetskih zadrug v savinjski dolini na Štajerskem, navduševal kmete, da v obilni meri pristopijo. Pristopilo je 20 udov, kateri bodo donašali nad 200 litrov mleka na dan. — Kmetje, pristopite vsi z zaupanjem novemu zavodu, ki je ustanovljeno le v vašo korist, pristopite naglo, da bo tem preje začel svoje prekoristno delovanje. Bog daj obilnega blagoslova

zavodu pri delu za blagor in koristi trpečega slovenskega kmeta!

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom je imela v preteklem letu 1900 prometa: 240.996 K 22 vin. Hranilnih vlog je bilo vloženih 69.749 K 12 vin., vzdignjenih pa 51.334 kron 76 vin. Hranilne vloge ob koncu l. 1900 so znašale 241.625 K 69 vin. Na novo izposodilo se je 40.998 K; vrnilo pa 21.072 K 30 vin. Posojila znašajo: 246.462 K 98 vin. Udov je med letom pristopilo 26, izstopili so 3, tako da je ostalo 541 udov, ki imajo za 5230 K deležev in za 1609 K 45 vin. dividende. Čisti dobiček je znašal 649 K 68 vin. Za cerkev sv. Mihaela je občni zbor določil 100 K podpore, ostalih 549 K 68 vin. se pridene posebni rezervi, ki znaša 10.110 K 74 vin.

Gospodarske stvari.

Stroj, prijatelj kmetovalčev. Že dobro vrsto let sèm se splošno priznava potreba strojev za kmetijstvo kot nadomestek človeške delavske moči in potihnili so glasovi, ki so hoteli iz stroja v obče izvajati kmetijstvu škodljive posledice. Poraba izpopolnjenih mehaničnih pripomočkov za kmetovanje je v najtesnejši zvezi s potrebo vedno intenzivnejega obdelovanja zemlje in s potrebo vedno obilnejšega proizvajanja.

Bili so časi, ko je bil kmet jeden najbolj trdnih mož v državi; razmerje med proizvajanjem in uživanjem, med produkcijo in konsumom, je bilo tako normalno, da je imel kmet od prodanih pridelkov vedno svoj pošten dobiček.

Cena pridelkov se je ravnala po žetvi, čim neugodnejša je bila poslednja, tem večje povpraševanje in toliko višje so bile cene. Dandanes so se razmere preobrnile in postale za konsumenta, t. j. za celo ljudstvo, ugodne, za proizvajalca-kmeta pa neugodne: železnice, razširjeno plovbarstvo privažajo kmetijske pridelke iz dežela z ugodno žetvijo v pokrajine, ki so premalo pridelale. Naše kmetijstvo trpi najobčutljivejšo konkurenco z onimi deželami, ki kmetujejo z mnogo ugodnejšimi razmerami od nas, vsled česar naše kmetijstvo ne more napredovati.

Pa še druga težava dela našemu kmetu sitnosti: vsled zvišanja vseh cen so se tudi delavci tako podražili, da so proizvajalni troški znatno višji od nekdaj. Poljedelski delavci se seveda obračajo k onim obrtom, ki jim lahko plačajo mnogo več zaslužka nego kmetijski gospodar. Kedar in kjer je obrtnija zelo razvita, nastane v kmetijstvu občutljivo pomanjkanje delavcev, ki se lahko in se mora kolikor le mogoče pomagati s stroji, ki prihranijo mnogo dela. Da potém takem novejši mehanični pripomočki pridejo v kmetijstvu ravno tako ali še bolj v poštev, kakor n. pr. umetna gnojila, zboljšana plemena živina in mnogovažne melioracije, je jasno. V mnogih slučajih sploh le stroji omogočijo delo, skoro vedno pa stroj izvrši svoje delo gotovo ceneje in pred vsem hitreje, kakor človeška roka. Uporaba zboljšanih poljedelskih orodij omogočuje, da se zemlja pri znatno manjši vozni sili veliko povoljneje obdela in tako dosežejo veliko večji dohodki; in kedar bodeta parni plug in električni plug toliko izpopolnjena, da jih bo mogoče rabiti tudi obširnemu malemu kmetijstvu, tedaj bodo tudi žetve znatno večje. To dejstvo se je, kolikor se tiče parnega pluga, že popolno dokazalo na Angleškem, v Nemčiji in na Ogerskem. (Konec sledi.)

Tržne cene.

V Celovcu, dné 4. julija 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . .	—	—	—	—	— konj
rž	9	82	12	27	— pitanih volov
ječmen . . .	—	—	—	—	50 vprežne vole
oves . . .	6	54	8	17	7 junec
turšica . . .	8	16	10	20	95 krav
pšeno . . .	14	80	18	50	3 telice
proso . . .	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . .	—	—	—	—	— prascev
leča	—	—	—	—	
ajda . . .	7	66	9	47	

Pitani voli so po — *K* do — *K*, **vprežni voli** po 280 *K* do 290 *K*, **krave** po 140 *K* do 280 *K*.

Sladko seno je meterski cent po 5 *K* 50 *v* do 5 *K* 70 *v*, **kislo seno** po 3 *K* — *v* do 5 *K* 20 *v*, **slama** po 4 *K* 40 *v* do 5 *K* 30 *v*.

Promet je bil srednji.

Velikovec, dné 3. julija. Prignali so: 245 volov, 104 krave, 6 telic, 7 telet. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežno živino 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. 130 ovc, 168 svinj, 4 koze. Promet in kupčija sta bila jako dobra. S svinjami je bilo malo prometa.

Železna Kapla, dné 2. julija. Prignali so: 4 konje, 1180 pitanih in vprežnih volov, 55 krav, 6 telic, 5 telet, 32 ovc, 26 koz. Cena pitanih volov 48 do 60 kron za meterski cent žive vage. Sejem je bil dobro obiskan. Promet je bil slab, ker tujih kupcev ni bilo. Kupčija je bila slaba. Kupci so bili samo iz bližnjih krajev in poljanci.

Dražbe.

(Kratice: **vl. št.** = vložna številka; **d. ob.** = davčna občina.)

Trbiž. Dné 18. julija, ob 9. uri, kmetija Lovr. Kovača h. št. 57, vl. št. 56, d. ob. Lipaljavas. Cena 3716 kron, najnižja ponudba 2477 kron.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Priblovas in okolico bo imela svoj letni občni zbor v nedeljo dné 14. julija t. l. po popoldanski službi božji v župnišču v Kazazah po sledečem vsporedu: 1. Pozdrav. 2. Poučen govor. 3. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi vse ude in znance

odbor.

Loterijske številke od 6. julija 1901.

Gradec	8	11	18	28	53
Dunaj	36	17	31	7	61

NAZNANILA.

Svarilo.

Vsem svojim neprijateljem naznanjam, da sem sprejel sledeče sodnijsko spričevalo:

Št. 1/1. — 76.

Gospod Jožef Paul po domače **Rutar v Dolinčicah.**

Vsled Vaše prošnje za izdanje uradnega spričevala v smislu § 110. kaz. post. reda se Vam s tem uradno potrjuje, da se je zoper Vas radi hudodelstva roparskega umora vpeljana preiskava s tusodnim sklepom od dné 8. aprila 1901, oprav. št. 1/1— 63, **ustavila.**

C. kr. okrajna sodnija v Rožeku dné 25. junija 1901.

Wudich l. r.

Svojega zastopnika gosp. dr. Alojzija Krauta, odvetnika v Celovcu, pa sem pooblastil, da toži vsakega takoj pri sodniji, ki bi se še drznil, grditi mojo čast z obrekovanjem.

V Dolinčicah, dné 1. julija 1901.

Jožef Paul, posestnik.

Preklic.

Podpisani sem govoril, da mi „Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku" moje vloge ni pravilno izplačala, oziroma, da se mi je premalo izplačalo.

Ker pa za to nisem imel prav nobenega povoda, s tem te nepremišljeno izrečene besede preklicujem in izjavim, da sem govoril neresnico.

Šmihel pri Pliberku, dné 8. julija 1901.

Jakob Ocvirk s. r.,
kovaški mojster.

Želim nastopiti kje na večji fari ali v trgu na slovenskem Koroškem

službo organista in cerkovnika.

Sem dober pevec ter v igranju in drugih ozirih v Cecilijanski šoli dobro izvežban, z dobrimi spričevali. Ob enem lahko prevzamem tudi službo pisarja ali tajništva. Moj naslov pove upravništvo „Mira".

Dr. Alojzij Kraut,
odvetnik v Celovcu,
na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.
Uradne ure so od 1/2 9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoludne.
Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Najgotovejši in najcenejši nakup
koles (bicikljev) in šivalnih strojev.
Kolesa („Styria"), znana najboljša znamka, in **bambusova kolesa** od 80 gld. višje. **Šivalni stroji** od 38 gld. višje z jamčenjem. Stara kolesa se zamenjajo. Že rabljena kolesa vedno najceneje v zalogi. Vse **poprave** koles in šivalnih strojev najceneje in dobro samo pri
Francu Grundner-ju,
Celovec, Dunajske ulice 10.

Kajža,
1/4 ure nad Grebinjem, ki ima 13 oralov sveta in se pridela mnogo sadja, se prodá iz proste roke. — Več pové posestnik **Simon Stojan** p. d. **Horn** nad Grebinjem, pošta Grebinj na Koroškem.

Oznanilo.
Podpisani se priporoča slavnemu občinstvu, da ima v svoji zalogi raznovrstnega vina, starega in novega, — **tirolca,** belega in rudečega, — **„negraro", pristni isterski teran, — vipavsko zadružno vino, — pristno štajersko vino, — pristen nemški „šilher"** — in **sicilijansko vino.** Tudi so **desertna vina** v zalogi. Ako se kdo potrudi, lahko vino pokusi in izbere. Cene so primerne in nizke. Priporočam se in prosim: podpirajte me!
Z odličnim spoštovanjem
Urh Rožič,
vinotržec in cerkvenik v Pliberku.

Lepa kmetija
v Podgradu, občina Medgorje, se prodá cenó iz proste roke. Ima 40 birnov posetve, 15 oralov dobro zaraščenega gozda in 10 oralov travnikov z napeljano vodo. Poleg hiše je velik sadni vrt ter so vsa gospodarska poslopja zidana in v popolnoma dobrem stanju. Skupne paše je blizu 1000 oralov. Pohištvo se prodá zaradi preselitve in se natanjčneji pogoji poizvedó pri posestniku **Jožefu Sušniku** p. d. **Krasniku** v Podgradu pri Medgorjah, pošta Grabštanj na Koroškem.

Najnovejše in praktične
domače mline,
zelo trajne, ki se dajo lahko goniti z vsako silo in ki zmeljejo trikrat več, nego navadni mlini s kamni ali z valjarji, kakor tudi vse stroje za kmetijstvo, posebno za sedanji čas, kakor: **gepeljne, mlatilnice, škoporeznice** itd., prodaja po najnižji ceni ter jamči za dobro blago in lahki tir **Josip Božič** p. d. **Telian,** posestnik v Vancavasi. Pošta Grabštanj (Grafenstein) na Koroškem.

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.
Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino
s stalno delujočim dvojnim tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules". **Jamčimo za najvišjo zmožnost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.**
Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.
Popolne **naprave za pridelovanje mošta,** stalne in za prevažanje. **Stiskalnice in mlini** za pridelovanje sadnih sokov. **Sušilnice** za sadje in zelenjad, **lupilce in rezalnice,** najnovejše **samodejne patent-brizgalnice** za grozdje in rastline **„Syphonia",** izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznano najboljši sestavi
PH. MAYFARTH & Comp.
c. kr. izključlj. privilegirana
tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.
Dunaj, II/1 Taborstrasse št. 71.
Obdarovani z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.
Obširni ceniki in mnoga priznalna pisma se delijo zastonj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** župnik v Podkloštru. — Odgovorni urednik **Ivan Teršelič.** — Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.